

Het totaal aantal broedsels is weer met 25% toegenomen.

Tabel 5. Broedvogels Hoekgatterduin

soort	2003	2004
Knobbelzwaan	1	1
Nijlgans	1	2
Wilde Eend	1	1
Kuifeend	4	5
Fazant	1	1
Meerkoet	2	3
Houtduif	2	2
Groene Specht	1	2
Grote Bonte Specht	1	1
Boomleeuwerik	1	1
Boompieper	3	3
Winterkoning	5	5
Heggemus	2	3
Roodborst	2	4

Nachtegaal	8	8
Gekraagde Roodstaart	2	3
Merel	3	4
Zanglijster	1	2
Sprinkhaanzanger	1	2
Grasmus	4	7
Zwartkop	1	2
Tijftjaf	3	5
Fitis	10	20
Staartmees	1	0
Pimpelmees	7	7
Koolmees	7	8
Gaai	5	3
Ekster	5	5
Zwarte Kraai	2	2
Vink	4	3
Kneu	2	1
totaal aantal soorten	31	30
totaal aantal broedgevallen	93	116

Broedvogelonderzoek bijzondere soorten in 2004

Jelle van Dijk

In 2003 werd het plan opgevat om het gehele gebied dat indertijd voor het boek *Vogels van Noordwijk en omstreken* (verschenen in 1989) werd geïnventariseerd, opnieuw op broedvogels te onderzoeken. Werden in de jaren tachtig alle soorten geteld, nu zou de nadruk komen te liggen op de bijzondere soorten. Dit zijn niet alleen de zeldzame soorten, maar ook soorten die karakteristiek voor onze streek genoemd kunnen worden zoals Veldleeuwerik en Patrijs. Omdat in 2004 de Huismus op de landelijk Rode Lijst werd geplaatst, is deze soort in vier gebieden ook geteld.

In 2003 werd een voortvarende start gemaakt: 18 gebieden werden geïnventariseerd! In 2004 werd het onderzoek voortgezet en werd de broedvogelbevolking van 12 gebieden in kaart gebracht. Hierbij waren vier gebieden (18c, 18d, 18e en 19ac) die op (vrijwel) alle soorten werden geïnventariseerd. De bijzondere soorten in deze gebieden worden in dit verslag vermeld, maar over de volledige inventarisaties in de Noordduinen zal elders uitvoeriger gerapporteerd worden. Dat geldt ook voor de inventarisatie van Polder Hoogeweg. Op de bijgevoegde kaart is te zien waar de onderzochte gebieden van 2004 liggen. Dit zijn de gestippelde gebieden. De gearceerde gebieden op deze kaart werden in 2003 onderzocht.

gebiedsnummer	naam telgebied	geïnventariseerd door
5	Vinkeveld	Bram Veefkind
7	Offem	Hein Verkade, Dick Passchier
11	Noordwijk-Binnen	Hein Verkade
18b	Noordduinen-2	Ees Aartse
18c	Noordduinen-3	Willem Baalbergen, Jelle van Dijk
18d	Noordduinen-4	Ineke van Dijk, Annelies Marijn
18e	Noordduinen-5	Rien Sluijs
19ac	Polder Hoogeweg	Peter Spierenburg, Ab Steenvoorden Marco van Rooijen
26	Sancta Maria	Jan Jacobs
27	Oosterduinse Meer	Rob Jansson
30	Noordwijkerhout	Jelle van Dijk
39	Paardenkerkhof	Aad Bijl

Enkele opmerkingen per telgebied

5. Vinkeveld

Opvallend was dat het fraaie, open bollengebied tussen het Laantje en de duinvoet geen bijzondere broedvogels herbergde. De bekendste Nijlgans van Noordwijk (in het Oor) bracht 9 jongen groot. Helaas werd vastgesteld dat het enige nest van de Engelse Kwikstaart bij het rooien van de bollen verloren ging. In de wijk Vinkeveld bleken (met de aanvullende waarnemingen van HV) 4 paren Putters te zitten. In twee bollenschuren bleek een Zwarte Roodstaart te huizen. De Holenduif en de Huismussen werden door Hein Verkade aan de lijst toegevoegd tijdens zijn musseninventarisatie van geheel Noordwijk-Binnen

7. Offem

Niet op de lijst staat het paartje Ooievaars dat op 1 april op het paalnest neerstreek en op 12 april weer vertrok. Bijzonder zijn de twee gevallen van het Goudhaantje. De nestplaatsen lagen in dichte coniferen. Op 28 maart werd nog een zingende Zwarte Mees waargenomen. Hoewel deze datum na de datumgrens (15 maart) ligt, is geen territorium toegekend omdat er geen vervolgwaarnemingen werden gedaan en waarnemingen tot eind maart in onze regio beslist nog niet op broeden hoeven te wijzen. Hoewel het nest niet werd gevonden werd de Boomklever wel zesmaal gezien en gehoord, zodat een territorium kon worden toegekend. Bijzonder was de waarneming van een Appelvink op 24 april. Deze geheimzinnige soort zou wel eens ergens kunnen broeden, gelet op de waarneming van 17 juni boven de Geversbaan (René van Rossum).

11. Noordwijk-Binnen

De nadruk lag dit jaar op het inventariseren van de Huismus (zie het verslag in de vorige Strandloper). In 2003 werd het gehele dorp op Gierzwaluwen geïnventariseerd wat 172 paren opleverde, waarvan er 166 in dit telgebied huisden. De Holenduif doet het al jaren goed in de oudere bossen, maar zoekt nu ook nestplaatsen in de bebouwing (RK Sint-Jeroenskerk).

18b. Noordduinen

Dit deel ligt tussen de Fazantenslag en de Meidoornweg. Vanaf de Duinweg gezien ligt het grofweg tussen Puik en Duin en de Witte Raaf. In het dennenbos werd door een Buizerd gebroed, maar het nest werd verlaten voordat de jongen zichtbaar waren. Of de hier waargenomen Havik een kwalijke rol heeft gespeeld is niet bekend. Ook is het mogelijk dat de Nijlganzen dit nest hebben verstoord hoewel ze niet op het horst zijn waargenomen. Op 27 april werd een zingende Zwarte Mees opgemerkt. Dit kan op een broedgeval wijzen, maar ook is mogelijk dat het een late doortrekker betreft.

In het open duin werden 2 paren Boomleeuwerik vastgesteld. Het is verheugend dat deze soort ook in de Noordduinen is teruggekomen. In 1978 broedden in het hele gebied van de Noordduinen (tot aan de Noraweg) 6 paartjes in een duin zonder Vossen! Na 1985 was de soort geheel verdwenen om pas weer na 2000 terug te keren. In dit kavel werden in mei wel Tapuiten gezien, maar de waarnemingen rechtvaardigen niet het vaststellen van een territorium.

18c. Noordduinen

Dit deel ligt net ten zuiden van de Duindamse Slag. Op 19 juni werd een Bosuil gehoord (Annelies Marijnis & Ineke van Dijk) maar deze datum ligt te laat in het seizoen om te kunnen bepalen in welk kavel gebroed zou kunnen zijn. Ook in dit kavel werd met zekerheid een broedgeval van de Boomleeuwerik vastgesteld. Op 9 en 16 april werd een zingend Goudhaantje gehoord, maar deze waarnemingen zijn nog te vroeg om volgens de SOVON-richtlijnen van een territorium te mogen spreken. Op 16 mei werd in een dichte liguster in de zeereep een vrouwtje Goudvink gezien. Ondanks herhaalbezoeken aan deze plek vonden geen vervolgwaarnemingen plaats.

18d. Noordduinen

Dit deel ligt tussen de Duindamse Slag en de Weideweg, de toegangsweg tot de Noordwijkse Golfclub. In het Piet Florisdal werd vier dagen achtereen een roffelende Kleine Bonte Specht waargenomen. Ondanks ijverig speuren werden geen vervolgwaarnemingen gedaan. Aan het Goudhaantje werd wel een territorium toegekend vanwege een zangwaarneming op 18 april gevolgd door een zangwaarneming op 12 juni op dezelfde plaats. Tapuiten werden tot 12 juni waargenomen, maar er werd geen zang en baltsgedrag waargenomen.

18e. Noordduinen

Dit deel van de Noordduinen betreft het deel tussen de Weideweg en de Noraweg, de golfbaan uitgezonderd. In juni werd tweemaal een baltsende Houtsnip gezien. De Boomleeuwerik die enkele malen werd gezien, bleek later op de golfbaan te broeden. Ook in dit kavel werd een territorium van het Goudhaantje vastgesteld. De Zwarte Mees werd ook op de broedvogellijst geplaatst vanwege een waarneming na de datumgrens op 14 april gevolgd door een waarneming op 12 juni in het aangrenzende kavel.

19ac. Polder Hoogeweg

Het geïnventariseerde gebied besloeg het gehele graslandgebied van deze polder, maar ook het bollengebied tot aan de Rijnsburgerweg. Bovendien werd het parkachtige terrein rond de dokterspost en het Overbosch onderzocht. Het ligt in de bedoeling om in 2005 ook de Polder Elsgeest volledig te inventariseren en daarna over beide polders gezamenlijk uitvoerig te rapporteren. Hier zal alleen op enkele bijzondere broedvogels worden ingegaan.

Polder Hoogeweg is nog steeds een belangrijk broedgebied voor weidevogels gelet op de aantallen voor Grutto (24), Tureluur (30), Zomertaling (2) en Slobeend (9). Ook de meer algemene soorten waren goed vertegenwoordigd: Kievit (108), Scholekster (29), Krakeend (15) en Kuifeend (8). Van groot belang bleek het graslandkavel langs de Rijnsburgerweg te zijn. Het bollenland is van belang voor Patrijs (11), Veldleeuwerik (12) en Gele Kwikstaart (16). Het Overbosch en omgeving huisvestten typische bosvogels als Bosuil, Boomkruiper, Boomklever, Grote Bonte Specht en Groene Specht.

26. Sancta Maria

Er vlogen meerdere paartjes Nijlganzen rond, maar slechts één paar bracht (zeer laat, 27 juli) jongen groot. De Sperwer broedde tot 29 mei en verdween toen. De Buizerd bouwde een nest maar kwam niet aan de jongenfase toe. Vermoedelijk speelde de Havik van de golfbaan (broedend op slechts 500 m) hierbij een kwalijke rol. Het is uit de AWD bekend dat binnen een km rond een havikshorst andere roofvogels geen kans hebben een legsel groot te brengen.

Het ene paar Scholeksters broedde op het platte dak van een bollenkweker. Vergeleken met de hoge stand van de Vink in de duinbossen, viel het aantal van 3 paar Vinken hier wat tegen. Verrassend was het voorkomen van de Wielewaal in een rij ratelpopulieren.

27. Oosterduinse Meer

In 1984 werd het 'Comomeer' ook geïnventariseerd. Dat leverde toen 26 paar Kleine Karekieten op, tegen 20 paren nu. De toegenomen verruiging van de oevers ten koste van de rietvelden is hiervan ongetwijfeld de oorzaak. Door deze verruiging is vermoedelijk de Rietzanger geheel verdwenen (1984: 3 paar), terwijl de Rietgors zich met 4 paren kon handhaven. De Waterral werd twee maal waargenomen waarvan eenmaal na de datumgrens van 15 april. Ook in 1984 stond deze soort op de broedvogellijst, maar in dat jaar werden broedgevallen nog niet beoordeeld met datumgrenzen. Een bijzondere waarneming was de baltsende man Bruine Kiekendief op 14 en 15 april boven de oostoever. Door de vissers die hier dikwijls bivakkeren is deze plaats helaas ongeschikt voor een broedgeval.

Het bungalowpark Sollasi bleek bewoond te worden door Nachtegaal, Braamsluiper, Boomkruiper, Staartmees en Zomertortel. Voor de laatste soort vormt Sollasi en omgeving een bolwerk met liefst 5 paren.

30. Noordwijkerhout

De meeste aandacht ging hier uit naar het terrein van Sint Bavo. Verder werden de begraafplaatsen in het dorp bezocht. Dit leverde geen bijzondere broedvogels op. Er werd geen poging gedaan het aantal Gierzwaluwen en Huismussen te benaderen, laat staan te tellen.

Op het terrein van Sint Bavo zijn ondanks de afbraak en kaalslag nog steeds belangrijke groengebieden aanwezig. Van de bosvogels was de Holenduif met vier paren het best vertegenwoordigd. In mei werd tweemaal een Sperwer gezien, maar het nest kon niet gevonden worden. De Nijlgans broedde op de kinderboerderij en werd reeds op 17 april met 6 jongen gezien.

39. Paardenkerkhof

Werd de Kleine Bonte Specht in de Noordduinen na eind maart niet teruggevonden, in dit telgebied was dat wel het geval. Op 12 april, 15 mei en 16 mei werd de soort roffelend of roepend op dezelfde plek gesignaleerd, zodat hier wel van een territorium gesproken mag worden. In dit gebied bleek de Gekraagde Roodstaart gelukkig ook nog voor te komen. Dat was niet het geval met de Kuifmees die vroeger nog wel

eens in de dennen achter het zweefvliegveld werd opgemerkt. In 2005 zal onderzocht worden of op het Heitje wellicht toch Graspiepers broeden.

Broedgevallen uit andere gebieden in 2004

Aan de inventariseerders werd ook gevraagd interessante broedgevallen uit andere dan de hierboven genoemde gebieden door te geven. Dit leverde de volgende lijst op.

Blauwe Reiger	In Nieuw-Leeuwenhorst (picknickplaats) 10 nesten (AS)
Canadese Gans	In april en mei driemaal een paar langs het Fagel (JvD)
Nijlgans	Op Willem van den Bergh een paar met 9 jongen (BV)
Bergeend	In april en mei viermaal een paartje of alleen het mannetje gezien langs bosrand van Oud-Leeuwenhorst (JvD)
Sperwer	Nest in een grote tuin aan de Boerhaaveweg (M. van Rooijen)
Sperwer	Succesvol broedgeval in Oud-Leeuwenhorst (JvD)
Havik	Succesvol broedgeval in Klein-Leeuwenhorst (M. Knoppert)
Havik	In het Noordwijkse deel van de AWD drie broedgevallen, waarvan twee met broedsucces. Eén hiervan was eerst verstoord door Nijlgans (JvD)
Havik	Succesvol broedgeval op Noordwijkse Golfclub (J. Bouwmeester). Op 19 april twee vechtende mannetjes bij Duindamse Slag (JvD).
Buizerd	Nest aan begin Langevelderslag; verstoord door Nijlgans (JvD)
Buizerd	Nest in het Achterhaasveld (AWD); verstoord door Nijlgans (JvD)
Buizerd	Nest bij zweefvliegveld werd tijdens het broedseizoen verlaten (JvD)
Buizerd	Succesvol broedgeval in bosrand bij Ruigenhoek (JvD)
Buizerd	Succesvol broedgeval op Oud-Leeuwenhorst (JvD)
Buizerd	Verlaten nest in het zuidelijke deel van de Noordduinen (JvD)
Buizerd	Broedpoging in 't Heen bij rioolzuivering (PS).
Torenavalk	Broedgeval in kast langs Schippersvaartweg (J. Bouwmeester)
Patrijs	Twee broedgevallen in Coepelduinen (noord- en zuidkant) (AS)
Patrijs	Broedgeval op terrein Noordwijkse Golfclub (J. Bouwmeester)
Patrijs	3 paar in Polder Elsgeest langs Rijnsburgerweg (PS).
Kleine Plevier	Op 9 mei nest in Weitje van de blauwe paal in AWD (AS)
Stormmeeuw	één alarmerend paar in 't Heen (PS)
Zilvermeeuw	23 nesten in 't Heen (PS)
Kleine Mantelmeeuw	77 nesten/paren in 't Heen (PS)
Ransuil	territoriumvlucht boven Hoornes op 7 april; mogelijk broedend langs duinrand (PS).
Halsbandparkiet	Paar met uitgevlogen jongen Offem en Calorama (AS)
Groene Specht	één paar op Willem van den Bergh en één paar langs Koepelweg (BV).
Boomleeuwerik	broedgeval op de Noordwijkse Golfclub (RS)
Tapuit	Op 4 juli zag H. Ouwehand in de Coepelduinen 2 uitgevlogen Tapuiten met nog pluus op de kop (Duinstag 2004: 2)
Nachtegaal	zingend (na datumgrens) langs provinciale weg bij 't Heen (PS)
Blauwborst	Bij het Pindabergje (AWD) in april twee zingende vogels die ook territoriaal gedrag vertoonden (AS)
Blauwborst	Op 12 april zingend mannetje aan Van Limburg Stirumkanaal (JvD)
Grote Lijster	In april en mei twee zingende ex. en 2 paar gezien Haasveld (AS)
Sprinkhaanzanger	3 zangers in Coepelduinen (bij Puinhoop en 2 bij einde boulevard) (PS)
Kleine Karekiet	zingend in groenstrook N206 ('t Heen) na datumgrens (PS)
Braamsluiper	1 paar in Rijnsoever, 1 paar in Hoornes (PS)
Goudhaan	Op 3 mei nestvondst in Achterhaasveld in AWD (AS)
Wielewaal	Twee zingende vogels op 20 mei in het Vogelenzangsebos (AS)
Ringmus	Succesvol paar langs fietspad Coepelduinen (PS).

Resultaten broedvogelinventarisatie 2004

soort / telgebied	5	7	11	18b	18c	18d	18e	19ac	26	27	30	39
Fuut		1						5		9		
Blauwe Reiger		22										
Knobbelzwaan								5	1	1		
Canadese Gans								3				
Nijlgans	1	2	1	1				4	1	1	1	
Slobeend								9				
Krakeend								15	1	2		
Zomertaling								2				
Kuifeend								8		1		
Sperwer		1							1			
Buizerd				1				1	1			
Torenavalk									1			
Boomvalk		1										
Waterral										1		
Patrijs	2							11				
Fazant						1						
Houtsnip							1					
Tureluur								30				
Grutto								24				
Holenduif	1	6	1			2	1	3	2	1	4	
Zomertortel										5	1	
Bosuil		1						1	1			
Koekoek						1				1		1
Groene Specht		1		1		1	1	1	2			2
Kleine Bonte Specht												1
Boomleeuwerik				2	1	2						3
Veldleeuwerik	2							12				
Boerenwaluw								17				
Boompieper				4	1	2	3					8
Graspieper				2	2	5						
Engelse Kwikstaart	1							1				
Gele Kwikstaart	1							16				
Nachtegaal								2	5	6		
Gekr. Roodstaart												1
Zwarte Roodstaart	2											
Roodborsttapuit					2	4						2
Grote Lijster		2					1		2			
Sprinkhaanzanger				3		1						
Kleine Karekiet										20		
Bosrietzanger									2	2		
Spotvogel								3				
Braamsluiper	2			3		1	2			5		
Goudhaan		2				1	1					
Zwarte Mees							1					
Glanskop		1		1	3	4	4		1			1
Kuifmees				2	3	3	3					
Boomklever		1						1				
Wielewaal									1			
Huismus	56		98					28	16			
Ringmus	1							2				
Putter	5		2			1		8	1		1	
Rietgors										4		

